dosarul nr. 2-659/2024 /2-24041785-38-2-16042024/

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

18 iulie 2024 mun. Orhei

Judecătoria Orhei, sediul Central
Instanța de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecător - Alexandra Romanaș
Grefier - Doina Cotruță

Cu participarea: reclamantei Rusu Adela, născută la *****, IDNP *****, domiciliată ***** sat. *****;

reprezentantului reclamantei, avocatul Covaș Valeriu, împuternicit în baza mandatului nr. 1769495 din 12 aprilie 2024,

Pîrîtei Dvornic Raisa, a.n. *****, IDNP *****, domiciliată ***** sat. *****;

reprezentantului pîrîtei, avocatul Munteanu Diana, împuternicită în baza mandatului nr. 2147763 din 30 mai 2024,

Examinând în sediul instanței, în ședință publică, în limba de stat, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rusu Adela împotriva lui Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

a constatat:

La data de 16 aprilie 2024, reclamanta Rusu Adela a depus cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtei Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, o perioadă de timp a locuit în concubinaj cu Iscra Victor, care este fratele pîrîtei Dvornic Raisa.

Mai indică că la data de 11.07.2023 a încheiat căsătoria cu Iscra Victor, dar cu părere de rău relațiile familiare nu au durat mult timp. Indică că în toată această perioadă sora soțului, pîrîta Dvornic Raisa a avut un comportament negativ și agresiv cu ea, de fiecare dată cînd avea acazia o numea cu cuvinte murdare și necenzurate.

Susține că astfel de caz la data de 29 mai 2023 pe la orele 7:35 pe care l-a semnalizat la IP Orhei pe faptul că Dvornic Raisa aflîndu-se în stradă în satul ***** a numit-o cu cuvinte necenzurate în prezența mai multor persoane.

Indică că Dvornic Raisa și-a recunoscut vina integral pe cazul dat, astfel ea a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod Contravențional și amendată corespunzător.

Mai relatează că, o altă faptă contravențională de către Dvornic Raisa a fost la data de 07.06.2024 pe la ora 7:30, aceasta a numit-o cu cuvinte necenzurate și murdare, reclamanta nereacționând în nici un fel. Pentru aceasta, Dvornic Raisa a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravențional.

Mai indică reclamanta că cel mai recent caz a avut loc la data de 21.03.2024, când se afla în biroul primarului localității, unde în prezența acesteia a amenințat-o cu răfuială fizică. Pe cazul dat, pîrîta la fel a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravențional.

Susține că prin aceste fapte Dvornic Raisa i-a cauzat un prejudiciu moral enorm. Indică că cele relatate de pîrîtă nu corespund realității, ea lucrează ca educator în satul natal și se bucură de o stimă și respect în fața oamenilor.

Solicită, admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei Dvornic Raisa a sumei de 30 000 cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul ședinței de judecată, reclamanta Rusu Adela împreună cu reprezentantul acesteia, avocatul Covaș Valeriu au solicitat admiterea integrală a acțiunii, ca fiind întemeiată.

Pîrîta Dvornic Raisa în cadrul ședinței de judecată a recunoscut că se află în relații ostile cu reclamanta și de mai multe ori a fost amendată contravențional, însă împreună cu reprezentantul acesteia, avocatul Munteanu Diana au pledat pentru respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, motivînd că achitarea amenzii ar trebui să constituie o satisfacție, iar prin încasarea prejudiciului moral, reclamanta ar urmări scopul de a se îmbogăți pe seama pîrîtei.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, verificând legalitatea și temeinicia cerințelor reclamantei, apreciind în conformitate cu art. 130 Cod procedură civilă, probele administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia, că cererea de chemare în judecată înaintată de Rusu Adela împotriva lui Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Articolul 6 Codul de procedură civilă statuează, că instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Conform dispozițiilor art. 118 Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (…) Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform dispozițiilor art. 122 Codul de procedură civilă, (1) circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace

probante. (2) Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor. (3) Se consideră inadmisibile probele obținute cu încălcarea prevederilor legii, cum ar fi inducerea în eroare a participantului la proces, încheierea actului de către o persoană neîmputernicită, încheierea defectuoasă a actului procedural, alte acţiuni ilegale. (4) Se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanţii la proces pînă la data stabilită de judecător, cu excepţia cazurilor prevăzute la art. 204 şi art. 372 alin.(1).

Articolul 130 Codul de procedură civilă, prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încît fiecare probă apreciindu-se de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea cauzei.

Conform art. 166 alin. (1) Codul de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu dispozițiile art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Conform prevederilor art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În fapt, instanța de judecată reține că, reclamanta Rusu Adela, promovând în instanța de judecată acțiune, a solicitat încasarea din contul pârâtei Dvornic Raisa prejudiciului moral estimat în mărime de 30 000,00 lei, care a fost cauzat prin contravențiile prevăzute de art. 69 alin. (1) și 354 alin. (1) Cod Cotravențional.

Prin urmare, instanța de judecată relevă că, la data de 07 iunie 2023 și 20.03.2024, între reclamanta Rusu Adela și pârâta Raisa s-au produs conflicte, pîrîta recunoscîdu-și vina și pentru care a fost atrasă la răspundere contravențională conform art. 69 alin. (1) și 354 alin. (1) Cod Cotravențional.

În conformitate cu art. 45 alin. (1) Cod contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-şi valorifice pretenţiile civile în procedură civilă.

Totodată conform art. 383 al. (2) Cod contravențional, Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor cînd nu există divergenţe asupra întinderii acestora.

Potrivit art. 19 alin. (1) și (2) Cod Civil, (1) Persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

În conformitate cu art. 1998 alin. (1) Cod Civil, cel care acționează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În corespundere cu prevederile art. 2036 alin. (1) și (2) Cod Civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

În temeiul art. 2037 alin. (1) și (2) Cod Civil, (1) Mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului

prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

La materialele dosarului a fost anexată copia proceselor verbale cu privire la contravenție prin care Dvornic Raisa a fost recunoscută ca fiind vinovată și sancționată cu amendă, pentru contravenția prevăzută de art. 69 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, în condițiile indubitabile în care Dvornic Raisa a comis contravenția prevăzută la art. 79 alin. (1) din Codul contravențional, și anume a numit-o cu cuvinte necenzurate pe cet. Rusu Adela, iar Dvornic Raisa a recunoscut acest fapt, rezultă cu certitudine că Rusu Adela, în calitate de victimă, a suferit un prejudiciu moral materializat într-o suferință psihică, prejudiciu moral pe care Dvornic Raisa, urmează să-l repare în temeiul art. 2036 din Codul civil.

Prejudiciul moral poate fi reparat indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului material, cu condiţia ca prejudiciul moral să fie expres prevăzut de lege.

Instanţa notează că prin prejudiciu moral se înţelege suferinţe psihice sau fizice cauzate prin acţiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţă, sănătate, demnitate şi reputaţia profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume. dreptul de autor). În categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenţei fizice la boli sau de alte complicaţii, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoţională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.).

Prejudiciile afective constau în suferinţe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecţiune, care cuprind suferinţele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea

secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cît şi orice alte suferinţe psihice similare.

Obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Totodată instanța pune în evidenţă faptul că evaluarea în bani a prejudiciului moral ţine exclusiv de instanţa de judecată, care judecă cauza şi care apreciază coraportul dintre gravitatea încălcării şi suferinţele psihice efectiv suportate de solicitantul daunei morale. Iar, scopul legal al acordării unei reparaţii a daunei morale este de a remedia, în valori rezonabile, stresul şi inconvenienţile suportate de partea vătămată şi nu de a fi o sursă de îmbogăţire fără justă cauză.

Astfel, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un alt criteriu, cel al echității. Or, despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

Totodată, în cauza Prodan vs. Moldova, Hotărârea din 18.05.2004, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt

violării şi a repara consecințele acesteia, în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situaţia existentă înainte de violare (cauza Former King of Greece and Others v. Greece nr.25701/94,§72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situaţia în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc.

La acest capitol, instanța reține că cuantumul prejudiciului moral solicitat de către reclamantă în mărime de 30 000,00 lei este unul exagerat, care de fapt nu urmărește în totalitate restabilirea dreptului încălcat, dar conferirea unei pedepse mai severe față de făptuitorul faptei ilicite, cât și îmbogățirea fără justă cauză, fapt ce denotă necesitatea admiterii parțiale acestui capăt de cerere, cu obligarea pârâtei la repararea prejudiciului moral cauzat reclamantei, prin încasarea sumei de 3000,00 lei, care este un cuantum suficient pentru repararea tuturor suferințelor suportate prin fapta ilicită cauzată de pârâtă.

În baza acestor criterii, având în vedere că Rusu Adela este îndreptățită să obțină repararea prejudiciului moral, cauzat prin comiterea de către Dvornic Raisa a contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, ținînd cont de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, cât şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție echitabilă, instanța conchide că, suma de 3000,00 de lei îi va asigura lui Rusu Adela o compensație suficientă și echitabilă a prejudiciului moral suferit.

În rest pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum restant, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Cheltuielile de judecată,

În speță, reclamanta a solicitat compensarea cheltuielilor de judecat suportate pentru asistență juridică în sumă de 3000,00 lei, pentru reprezentarea în cadrul prezentei cauze civile.

În conformitate cu prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 90 Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: (….); i) cheltuielile de asistenţă juridică; (….).

Conform art. 96 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, potrivit dispozițiilor normelor legale citate supra, pentru ca instanţa să oblige partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de judecată, urmează ca acestea să fie probate.

Conform art. 60 alin. (1) și alin. (2) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului şi ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidenţă. Conţinutul, forma şi modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Potrivit recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică aprobate prin decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012, la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont și de complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speță.

Soluţionînd cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată, instanţa reţine, că pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

În acest sens instanța reține că, potrivit art. 118 Cod de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Or, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a

câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

În speță, reclamanta Rusu Adela, a fost reprezentată în cadrul ședințelor de judecată, de către avocatul Covaș Valeriu în baza mandatului seria MA nr. 1769495 din 12 aprilie 2024, (f. d. 3).

Potrivit bonului de plată din 30.05.2024, pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocatul Covaș Valeriu reclamanta Rusu Adela a achitat onorariul în sumă de 4000,00 lei, *(f.d. 31)*.

Astfel, având în vedere contribuția avocatului la soluţionarea cauzei, cuantumul onorariului, care a este necesar, realmente şi rezonabil ca mărime, instanța ajunge la concluzia de a admite parțial solicitarea reclamantului cu privire la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică și anume în sumă de 2000,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică suportate în prezenta cauză.

Totodată instanța reține că, conform art. 98 Cod procedură civilă, (1) Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța ajunge la concluzia de a încasa, de la pîrîta Dvornic Raisa, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 250,00 lei, pentru capătul de cerere cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. art. 94, 98, 236-241 Cod de procedură civilă instanța de judecată,-

Hotărăște:

Se admite parțial acțiunea înaintată de Rusu Adela împotriva lui Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Dvornic Raisa, a.n. *****, IDNP *****, domiciliată ***** sat. ***** în beneficiul lui Rusu Adela, născută la *****, IDNP *****, domiciliată ***** sat. *****, suma de 3000,00 (trei mii,00) lei cu titlu de

prejudiciu moral și suma de 2000,00 (două mii,00) lei cu titlu de asistență juridică.

Se încasează de la Dvornic Raisa, a.n. *****, IDNP *****, domiciliată ***** sat. ***** în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 250,00 (două sute cincizeci,00) lei.

În rest, suma excedentă a prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Preşedintele şedinţei, judecătorul /semnătura/ Alexandra Romanaș

Copia corespunde originalului, judecător Alexandra Romanaș